

Dövlət dilimizi qorumalı və inkişaf etdirməliyik

Azərbaycan dili xalqımızın milli kimliyini, tarixini və mənəviyyatını yaşadan ən böyük sərvətlərimizdən biridir. Ana dilimizi qorumaq və inkişaf etdirmək bu gün daha da aktual və vacibdir. Dövlətimizin dil siyasətinin əsasını Ulu Öndər Heydər Əliyevin yaratdığı möhkəm strategiya təşkil edir. Ulu Öndər Azərbaycan dilini sadəcə, ünsiyyət vasitəsi kimi deyil, millətin dayağı kimi qiymətləndirir və deyirdi: "Hər bir xalqı yaşadan onun dilidir, dilini itirən xalq məhvə məhkumdur".

Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Azərbaycan dili hələ sovet dövründən konstitusiyada dövlət dili kimi təsbit edilib. Müstəqillik illərində isə bu status daha da gücləndirilib. 2001-ci ildə imzalanmış "Azərbaycan əlifbası və Azərbaycan dili günü haqqında" fərman milli dilimizin yeni inkişaf mərhələsinə keçməsinə ciddi töhfə verib.

Bu strateji xətt hazırda Prezident İlham Əliyev tərəfindən müasir dövrün tələblərinə uyğun şəkildə uğurla davam etdirilir. Prezident dilimizin rəqabətqabiliyyətli olması üçün elmi araşdırmaların genişləndirilməsini, rəqəmsal resursların yaradılmasını və dil siyasətinin sistemli aparılmasını vacib hesab edir. Dövlət başçısının qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan dilinin sağlamlığını qorumaq və elmi əsaslarla inkişaf etdirmək bütün cəmiyyətin borcudur.

Ana dilimizin cəmiyyətdə geniş tətbiq sahələri var: dövlət idarəçiliyi, təhsil, media, elm mühitində və digər sahələrdə Azərbaycan dili əsas ünsiyyət vasitəsidir. Bununla yanaşı, qloballaşma, texnologiyanın sürətli inkişafı və xarici sözlərin artması kimi problemlər də mövcuddur. Həm Ulu Öndər Heydər Əliyevin, həm də Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan dilinə dair yanaşmaları bu çağırışlara cavab verir: dil həm qorunmalı, həm də müasir tələblərə uyğun inkişaf etdirilməlidir.

Müasir qloballaşma şəraitində Azərbaycan dilinin qorunması və inkişafı üçün ilk növbədə onun rəqəmsal bazası genişləndirilməlidir. Bunun üçün yeni mətn bazalarının yaradılması, müxtəlif sahələrdən böyük həcmli nümunələrin toplanması və bu korpusun süni intellekt və tərcümə sistemləri üçün açıq istifadəyə verilməsi vacibdir.

Eyni zamanda terminologiya sahəsindəki dağınıqlığın azaldılması və aradan qaldırılması məqsədilə hər sahə üzrə kiçik və işlək termin komissiyalarının yaradılması, yeni terminlərin siyahısının ictimaiyyətə açıq platformalarda paylaşılması və müzakirəyə təqdim edilməsi mühüm addım ola bilər.

Digər önəmli istiqamət isə məktəb və universitetlərdə Azərbaycan dilinin innovativ metodlarla tədris edilməsidir. Bunun üçün interaktiv dərş proqramlarının hazırlanması və müəllimlər üçün müasir dil tədrisi üzrə mütəmadi təlimlərin keçirilməsi xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Bundan əlavə, media və sosial şəbəkələrdə dil pozuntularını aşkar edən avtomatik sistemlərin tətbiqi də vacibdir ki, televiziya və onlayn media üçün yazı yoxlama proqramlarının hazırlanması, sosial şəbəkələrdə isə yazı səhvlərini göstərən və düzəlişlər təklif edən tətbiqlərin yaradılması bu istiqamətdə mühüm rol oynaya bilər.

Dilimizin dünyada tanınması baxımından isə xaricdə Azərbaycan dili mərkəzlərinin sayının artırılması zəruridir. Böyük şəhərlərdə Azərbaycan dili kurslarının açılması üçün müxtəlif təşkilatlarla əməkdaşlıq edilməsi və həmin mərkəzlərdə həm dil, həm də mədəniyyətə dair tədbirlərin təşkili məqsəduyğun olardı.

Nəticə olaraq Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsası qoyulan dil siyasəti və Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən bu siyasət və müasir yanaşmalar göstərir ki, Azərbaycan dili həm keçmişimiz, həm də gələcəyimiz üçün əsas dayaqlardan biridir və bu dili qorumaq və inkişaf etdirmək hər birimizin müqəddəs borcudur.

*Vasif QAFAROV,
Milli Məclisin deputatı*